

Commissie Beleid, Projecten en Laboratorium

Conceptverslag commissievergadering
Beleid, Projecten en Laboratorium van 1 december 2021

Aanwezig: de dames Creemer, Eshuis (portefeuillehouder Noord) en Heeringa (portefeuillehouder Zuid) en Plas (voorzitter), de heren Haerkens, Mentink, Tjarks en De Vos

de heer Kooistra, hoofd afdeling Beleid, Projecten en Laboratorium (secretaris) en mevrouw Hulzebos, bestuurs- en managementassistent (verslag)

Afwezig: -

1. Opening

Mevrouw Plas opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom.

2. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

3. Verslag vergadering d.d. 3 november 2021

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Agenda vergadering algemeen bestuur d.d. 15 december 2021

De agenda wordt voor kennisgeving aangenomen.

5. Vaststelling Waterbeheerprogramma 2022-2027 inclusief de maatregelen van de Kaderrichtlijn Water

Mevrouw Eshuis licht het voorstel kort toe.

Eerste ronde

De heer De Vos zegt tevreden te zijn hoe het proces verlopen is.

De heer De Vos mist naar aanleiding van pagina 4 van het bestuursvoorstel de aanpassing van de hobbyjacht in het overzicht van de tekstaanpassingen, die wel vermeld is in de reactienota. *Mevrouw Eshuis* legt uit dat het niet in het overzicht staat, omdat het niet veranderd is.

De heer De Vos merkt op naar aanleiding van de bovenste alinea op pagina 6 van het bestuursvoorstel dat er voor de nieuwe stoffen en microplastics langere tijd nodig is om maatregelen te nemen. Hij geeft aan dat het wettelijk bedoeld is, maar dat we niet iets op de lange baan moeten schuiven. Dit is redactionele opmerking.

Mevrouw Eshuis zegt dat dit niet op de lange baan wordt geschoven, dat is niet onze intentie.

Naar aanleiding van de reactienota, nr. 1, reactie 'Overlegorgaan Nationaal Park Drentsche Aa', de uitleg in het antwoord met betrekking tot het onderzoek merkt *de heer De Vos* op dat diverse partijen opmerkingen hebben gemaakt om het samen op te pakken en adviseert het waterschap meer initiatief te nemen in de samenwerking.

Mevrouw Eshuis licht toe dat er regelmatig contact over is. In zijn algemeenheid zoeken we de grenzen op met het ophogen van de peilen en water vasthouden. Verder sturen we op klimaatscenario's en weersvoorspellingen.

De heer De Vos vraagt naar aanleiding van nummer 13, reactie 'Provincie Drenthe' wat er precies bedoeld wordt met het antwoord 'als een bepaal gebied ... bestaande landgebruik'. *Mevrouw Eshuis* geeft aan dat hiermee wordt bedoeld dat we zo goed als mogelijk de functie natuur bedienen.

De heer De Vos vraagt naar aanleiding van nummer 16, reactie 'Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging' hoe het waterschap de jachtvraag faciliteert. Hij zegt dat de Jagersvereniging het jachtvriendelijk beleid mist, waarop is aangegeven dat de tekst wordt aangepast, zodat het jachtvriendelijk wordt.

De heer De Vos vult aan dat in het dierenwelzijn beleidsvisie is aangegeven dat wij geen jacht op eigen terreinen toestaan. Dat houdt in dat jagers zich niet op onze terreinen mogen bevinden. *De heer De Vos* vindt dat we de jacht wel faciliteren om grote aaneengelegde jachtgebieden te creëren.

Mevrouw Eshuis zegt dat op onze gronden niet gejaagd mag worden, wel op de gebieden er om heen.

De heer De Vos vraagt naar aanleiding van nummer 37, reactie 'reactie WMD Drinkwater b.v.' of de waterketenbedrijven op de hoogte zijn van het antwoord, is dit terug gelegd, aangezien zij belangrijke belanghebbenden voor ons zijn.

Mevrouw Eshuis geeft aan dat de reactienota naar alle partijen, die een reactie hebben gegeven, zal worden teruggekoppeld.

De heer De Vos vraagt naar aanleiding van nummer 45, reactie 'Agrarische Natuurvereniging Oost Groningen (ANOG)', het invullen van het landbouwprogramma/GLB waarom er nu in de planperiode 2027 niets wordt gedaan. En vraagt waarom er geen tussenmoment voor evaluatie kan plaats vinden.

Mevrouw Eshuis legt uit dat er vanuit het coalitieakkoord budget is voor Akkerranden tot en met 2023. Wat er in het nieuwe GLB zal worden opgenomen met betrekking tot akkerranden is nu nog niet duidelijk, als dit duidelijk is kan er een uitwerking worden gemaakt op basis waarvan een besluit kan worden genomen.

De heer De Vos vindt dat naar aanleiding van het antwoord op nummer 49, reactie 'Agrarische Natuurvereniging Oost Groningen (ANOG)' dat een hond aangeliind kan worden.

De heer De Vos vindt naar aanleiding van het antwoord op nummer 82 'LTO Noord' dat we het nu gezamenlijk moeten oppakken.

Mevrouw Eshuis zegt dat dit ook gebeurt, er is overleg, we werken samen. De grondeigenaar heeft ook een eigen verantwoordelijkheid.

De heer De Vos merkt naar aanleiding van nummer 116, reactie 'Het Groninger Landschap' op dat boodschap we doen al wat we kunnen en meer kan er niet, niet past bij de reactie dat we er aandacht aan besteden.

De heer De Vos zegt dat de voortgang in zijn algemeenheid toch wel is gestagneerd vanwege de corona, omdat er onder andere ook geen contacten met stakeholders zijn geweest.

Mevrouw Creemer is verheugd en feliciteert de ambtelijke dienst met dit document, dat het voor ligt en dat we zover gekomen zijn.

Mevrouw Creemer is naar aanleiding pagina 6 van het bestuursvoorstel blij dat bij de provincie nu ook de urgentie met betrekking tot de grondverwerving duidelijk is.

Mevrouw Creemer vraagt vervolgens of het voor ons duidelijk is wat het urgentiegevoel voor de provincie voor ons betekent, is hierover iets gezegd in bestuurlijk overleggen.

Mevrouw Heeringa legt uit dat de provincie de urgentie begrijpt. Er wordt wel veel energie in gestoken. We merken dat er aankopen worden gedaan, maar voor sommige gevallen blijft het lastig (willen ze het wel verkopen?).

Mevrouw Creemer vraagt of er nog meer plaats is voor beekbodemverhogingsprojecten als het een succes blijkt te zijn.

Mevrouw Heeringa legt uit dat de uitvoering loopt en de monitoring is gestart. Hoe snel resultaten inzichtelijk worden moeten we afwachten.

Mevrouw Creemer merkt op dat dat de gemeente Stadskanaal geen reactie heeft geplaatst, maar het waterschap heeft gevraagd om een informerende presentatie te geven. Ze vraagt of we onszelf ook niet bij andere gemeentes kunnen uitnodigen voor een dergelijke presentatie.

Mevrouw Eshuis vindt het inderdaad een mooi initiatief van de gemeente Stadskanaal. Om iets voor iedere gemeente te organiseren is vrij intensief, dan zou het op een andere manier moeten.

Mevrouw Heeringa vult aan dat gemeenten er wel belang bij moeten hebben dat wij een presentatie geven.

Mevrouw Creemer merkt op dat er veel reacties zijn geplaatst met betrekking tot water vasthouden. Ze geeft aan dat dit een belangrijk onderwerp voor ons beheergebied is en is dan ook blij met de extra tekst en de extra maatregelen hier voor.

Mevrouw Creemer vindt dat we ons beperken met betrekking tot het reguliere peilbeheer. Ze zegt dat het onderwerp alle functies aangaat en zou graag zien dat we hier met een open vizier ingaan.

Mevrouw Eshuis legt uit dat het bepalen van de functie bij de provincie ligt en wij de uitvoering doen.

Mevrouw Creemer vraagt naar aanleiding van nummer 16, reactie 'Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging', dat er alleen gesproken wordt over vossen en konijnen en vraagt of het nog meer soorten dieren betreft.

De heer De Vos legt uit dat het dieren betreft die zijn vrij gesteld, waaronder vossen en konijnen.

Mevrouw Creemer merkt op dat er naar aanleiding van nummer 27, reactie 'Gronings Agrarisch Jongeren Kontakt (GrAJK)' 'Geen' staat achter 'Aanpassingen' en zegt dat we mee moeten denken met de jonge agrariërs over andere gewassen.

Mevrouw Eshuis zegt dat we kijken naar verschillende teelten, wat vraagt een bepaalde teelt aan water.

De heer Kooistra vult aan dat de spanning tussen een pilot en een implementatie groot is. In de pilot kijkt het waterschap met andere partners of het technisch haalbaar is en het is aan de grondeigenaar om het te implementeren in de bedrijfsvoering.

De heer Haerkens spreekt zijn waardering uit voor de aanpak en de aandacht omtrent het Zuidlaardermeer. Hij vindt het goed dat er gekeken wordt naar de belangen, de evenwicht er in, zo ook voor het waterschap.

De heer Haerkens vraagt naar aanleiding van pagina 5 van het bestuursvoorstel, de zin 'Voor de overschrijdingen van de stoffen geldt dat als 1 stof niet voldoet aan de norm, dat dan het doel niet wordt gehaald' of het 1 stof betreft of 100.

Mevrouw Heeringa legt uit dat wanneer 1 stof niet voldoet je niet aan de eisen voldoet en het doel niet wordt gehaald.

De heer Haerkens vraagt naar aanleiding van laatste alinea onderaan pagina 5 van het bestuursvoorstel hoeveel meer aan overschrijdingen van ammonium, kobalt en seleen, gewasbeschermingsmiddelen in onze waterlichamen voorkomt. Hij zou er graag wat meer grip op willen en vraagt of er wat meer duidelijkheid over weergegeven kan worden.

Mevrouw Heeringa legt uit dat heel Nederland last heeft van teveel gewasbeschermingsmiddelen in de waterlichamen.

De heer Kooistra legt uit dat er voor ammonium een andere beoordelingssystematiek komt.

De heer Haerkens begrijpt de trage grondverwerving niet als het waterschap, de provincie en het Rijk de urgentie hierin erkennen.

Daarnaast vraagt *de heer Haerkens* of de nieuwe omgevingswet hierin iets kan betekenen.

Mevrouw Heeringa legt uit dat de Provincies een taak in de grondverwerving hebben en dat de waterschappen hierin een rol heeft door de maatregelen uit te werken. De nieuwe omgevingswet brengt hierin geen verandering.

De heer Haerkens vraagt naar aanleiding van pagina 6 hoe het kan dat het Rijk naar aanleiding van biologische studies de doelen wel behaald en de regio niet.

De heer Kooistra legt uit dat het Rijk een niet goed werkend model heeft gebruikt voor de uitwerking van de regio's. Het Rijk is op de hoogte gesteld van dit kritiekpunt.

De heer Haerkens vraagt vanuit het zicht van verschillende stroomgebieden hoe een boete verdeeld wordt, wordt dit gedifferentieerd naar stroomgebied of waterschap of betalen alle waterschappen.

Mevrouw Heeringa zegt dat boetes opgelegd worden aan de Rijksoverheid, maar dat ze niet weet hoe dat verdeeld wordt.

De heer Haerkens zegt naar aanleiding van de informerende presentatie aan gemeente Stadskanaal dat het een mooie manier voor het waterschap is om duidelijk te maken wat ons belang is, waar staan we voor.

Mevrouw Heeringa zegt dat de presentatie aan de gemeente Stadskanaal erg goed was, maar dat mogelijk niet alle gemeenten het belang van een dergelijke presentatie inzien.

Mevrouw Heeringa vult aan dat het waterschap ook voorlichtingen geeft in het onderwijs, een goede plek waar de taken van het waterschap worden uitgelegd. Helaas wordt hiervan ook nog te weinig gebruik gemaakt.

De heer Haerkens vraagt waarom de zienswijzen van de inwoners geanonimiseerd zijn.

Mevrouw Eshuis legt uit dat dit te maken heeft met de wet Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

De heer Haerkens geeft naar aanleiding van nummer 1, reactie 'Overlegorgaan Nationaal Park Drentsche Aa' waarom we niet duidelijker aangeven dat we niet overal alles kunnen.

De heer Haerkens merkt op dat naar aanleiding van nummer 28, reactie 'De Markte van Midlaren' de tekst anders is dan die in het bestuursvoorstel, dit loopt niet synchroon.

Mevrouw Eshuis zegt dat hiernaar gekeken wordt.

De heer Mentink vraagt naar aanleiding van nummer 15, reactie 'Provincie Drenthe' zich af waarom de provincie dit noemt.

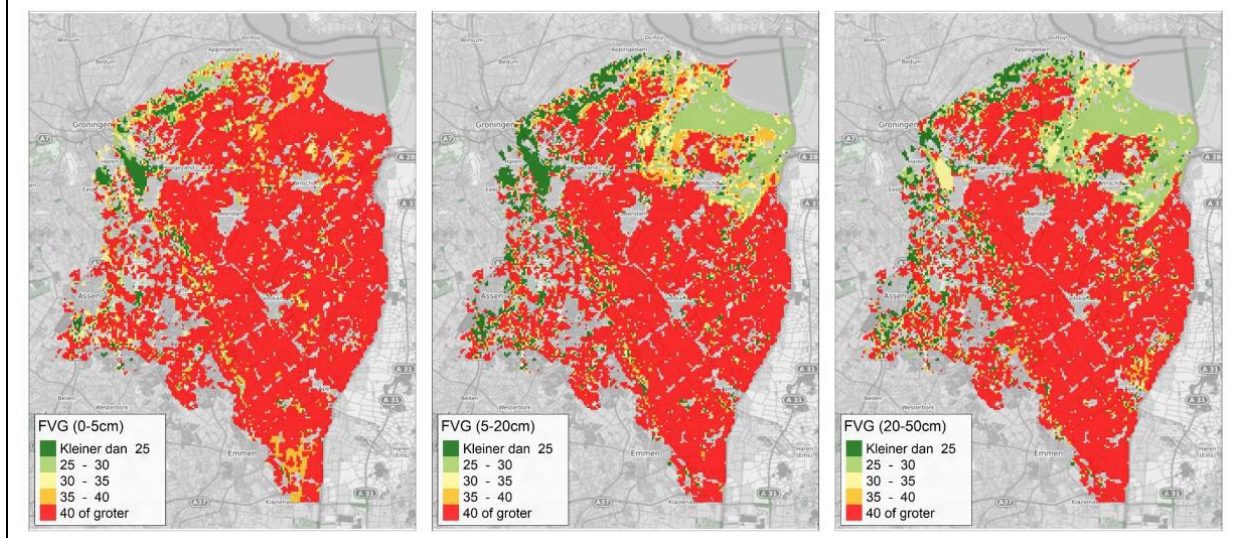
Mevrouw Eshuis legt uit dat de provincie noemt wat zij noodzakelijk acht.

De heer Mentink merkt op dat in het bestuursvoorstel wordt aangegeven dat er overal sprake is van fosfaatverzadiging. Hij vraagt voor welk percentage dit voor ons gebied geldt.

Deze vraag is nagegaan bij de ambtelijke dienst en weergegeven in het kader hieronder.

Het Nutriënten Management Instituut (NMI) heeft voor waterschap Hunze en Aa's een analyse uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in bodem- en bemestingsgegevens. Het NMI heeft daarbij o.a. gebruik gemaakt van de frequente bodemanalyses die door agrariërs worden uitgevoerd om hun bemestingsmanagement te optimaliseren én om te voldoen aan de voorwaarden voor derogatie. Zo is er bijvoorbeeld gebruik gemaakt van de fosfaattoestand van de bodem zoals deze gemeten wordt via een extractie met water (P_{water}) of ammonium lactaat (PAL). De fosfaat-toestand van de bodem conform deze twee parameters wordt in het Nederlands mestbeleid gebruikt om de ruimte voor P-bemesting te kwantificeren: percelen met een hoog P_w-getal (bouwland) of PAL-getal (grasland) krijgen minder P-bemesting dan percelen met een lage P-toestand. Het NMI heeft in haar analyse ook kaarten vervaardigd van de fosfaatverzadigingsgraad in ons gebied. De fosfaatverzadigingsgraad (FVG) is de mate waarin de fosfaatvastleggingscapaciteit van een bodemlaag is verbruikt. In onderstaande kaarten is de fosfaatverzadigingsgraad inzichtelijk gemaakt voor verschillende bodemlagen (0-5 cm, 5-20 cm, 20-50 cm).

In vergelijking met de drie Noordelijke provincies ligt de P-verzadiging in Drenthe en Groningen bijna 10-15% hoger dan in Friesland. Dit hangt samen met het feit dat klei- en veenrijke bodems in Friesland vaker voorkomen: meer klei en veen zorgt voor een lagere FVG.

De heer Mentink zegt naar aanleiding van nummer 27, reactie 'Gronings Agrarisch Jongeren Kontakt (GrAJK)' dat het aanleggen van zonneparken een pijnpunt is voor de landbouw. Daarnaast vindt *de heer Mentink* het vreemd dat het waterschap zonneparken aandraagt, terwijl de provincie zegt nog even parkeren.

Mevrouw Eshuis legt uit dat het aanleggen van zonneparken op de lager gelegen gronden als zinvolle maatregel gezien kunnen worden in de Veenoxidatiegebieden.

De heer Mentink zegt naar aanleiding van nummer 49, reactie 'Agrarische Natuurvereniging Oost Groningen (ANOG)' dat loslopende honden veel voorkomen, ook terwijl vogels aan het broeden zijn. *De heer Mentink* adviseert om honden aan te lijnen en mogelijk bordjes hierover te plaatsen.

Mevrouw Eshuis legt uit dat wanneer er maatregelen worden ingevoerd er ook op gehandhaafd moet worden. Dat wordt complex, omdat we daarop ook aangesproken worden en het plaatsen van borden is een kostbare aangelegenheid.

De heer Mentink vermoedt naar aanleiding van nummer 110, reactie 'Zienswijze inwoner - 4' dat de vraag niet goed begrepen is. Hij vult aan dat duurzaam maisteelt voor heel Drenthe betreft. Daarnaast geeft hij aan dat de reactie naar de inwoners anders had gekund, acties hadden genoemd kunnen worden.

Mevrouw Eshuis legt uit dat we in gesprek zijn met de sector; waar is raakvlak voor en wat kunnen we er aan doen.

Mevrouw Eshuis legt uit dat het project duurzame aardappelen wordt opgestart met de LTO.

De heer Tjarks zegt naar aanleiding van het bestuursvoorstel dat het een risico mee zich brengt dat het nieuwe bestuur zaken uit het waterbeheerprogramma ter discussie stelt of wijzigt. Hij vraagt als we iets anders willen hoe dat dan moet worden gedaan en vraagt of er een wijzigingsvoorstel op het waterbeheerprogramma komt.

Mevrouw Eshuis zegt dat een nieuw AB altijd nieuw beleid kan voorstellen.

De heer Tjarks is blij dat het waterschap inhaakt op het bevorderen van mogelijkheden met betrekking tot de onderzoeken die gericht zijn op water vasthouden/conserveren (infiltreren).

De heer Tjarks zegt naar aanleiding van het kopje 'Communicatie' in het bestuursvoorstel dat naast communiceren over het waterbeheerprogramma, er nog veel communicatie nodig is bij de projecten en mist dit in het geheel.

Mevrouw Eshuis licht toe dat de communicatie over de projecten tot stand komen in de gebiedsprocessen.

De heer Tjarks zegt dat met betrekking tot de inzichten in drainage wijzigingen (hoger en minder invloed op grondwater) en dat drainage dan geen groot probleem meer is en geeft aan dit ook uit te dragen.

De heer Tjarks zegt dat water vasthouden goed is, maar wat moet je dan doen als er een piekbui valt.

Mevrouw Eshuis geeft aan dat de situatie met betrekking tot de piekbuien een vraagstuk is die vrij complex is en verwijst naar de situatie in Limburg. We willen veel meer sturen/inspelen op de weersvoorspellingen. Voorspellingen voor onder andere het peilbeheer zijn veel complexer geworden.

Mevrouw Plas geeft haar complimenten over de notitie en is onder andere blij met de samenwerking, het proces en de visie met betrekking tot de klimaatverandering. Ook de presentatie in de informerende AB bijeenkomst gaf veel diepgang en verduidelijking.

Tweede ronde

De heer De Vos zegt aanvullend op zijn vorige opmerkingen met betrekking tot het antwoord op nummer 49, reactie 'Agrarische Natuurvereniging Oost Groningen (ANOG)' dat voor het aanlijnen van honden in bijvoorbeeld krantenberichten aandacht gevraagd kan worden.

De heer De Vos ziet graag extra uitleg over de jacht. Staan we schieten toe op onze eigendommen of geven we de mogelijkheid om het op andere gronden te doen.

De heer De Vos is het er niet mee eens als dit besluit ervoor zorgt dat er aaneengesloten jachtgebieden ontstaan.

De heer Kooistra geeft aan dat de betreffende DB-lid over deze opmerking op de hoogte wordt gesteld.

De heer De Vos zegt dat we voldoende waterbeschikbaarheid hebben, echter op het ene moment te veel en het andere moment te weinig. *De heer De Vos* geeft aan dat we het initiatief dienen te nemen om met alle partijen samen te werken om tot goede oplossingen te komen.

Mevrouw Eshuis legt uit dat we dit ook zeker doen.

Mevrouw Heeringa legt uit dat er veel projectgroepen zijn die zich bezig houden met dit onderwerp en waaraan wij deelnemen. Zij vult aan dat we ons vooral moeten bezig houden met onze kerntaken en niet teveel zaken naar ons toe moeten trekken.

Mevrouw Creemer geeft aan dat de HIR 3.0 een tool zou kunnen zijn om het samenwerken goed op te pakken.

Mevrouw Creemer vraagt of er aan hoofdstuk 13 nog gebiedsprocessen/analyses aan ten grondslag liggen en vraagt of er nog programma's voor het watersysteem komen of is het alleen een toegepaste bijlage aan het waterbeheerprogramma. En dit in relatie tot de samenwerking (discussie) met het gebied.

Mevrouw Eshuis legt uit dat de uit te voeren maatregelen in hoofdstuk 13 zijn genoemd. Als akkoord wordt gegaan met het waterbeheerprogramma wordt ook akkoord gegaan met deze maatregelen. Verder licht zij toe dat er met het gebied wordt gesproken.

De heer Haerkens zegt dat we niet kunnen blijven aangeven dat zaken niet lopen omdat er Corona is. Ondanks dit moeten we wel voortgang boeken.

Mevrouw Eshuis legt uit dat heel veel overleggen digitaal plaats vinden, maar dat het voor de gebiedsprocessen beter is om die fysiek te doen. Zodra een moment het toelaat vinden fysieke overleggen plaats. In principe gaan al onze werkzaamheden door.

Mevrouw Heeringa vult aan dat we niets voor ons uit schuiven en dat er ook al veel gerealiseerd is. Verder geeft zij aan dat onderwerpen zoals grondaankopen fysiek dienen plaats te vinden en dat is erg lastig in te plannen in deze tijd.

De heer Mentink vraagt om een toezegging of er iets regelen valt met betrekking tot loslopende honden, een krantenbericht bijvoorbeeld.

Mevrouw Eshuis zegt toe dat hier naar gekeken zal worden.

De heer Mentink geeft aan dat naar aanleiding van nummer 27, reactie 'Gronings Agrarisch Jongeren Kontakt (GrAJK)' de zonneparken een pijnpunt voor hem blijft.

De heer Kooistra licht toe dat zonneparken op de diepere veengronden genoemd is als een feitelijke opsomming van maatregelen die genomen zouden kunnen worden.

De heer Tjarks zou graag zien dat alternatieven voor gewasbeschermingsmiddelen sneller worden toegelaten.

Mevrouw Heeringa geeft aan waar wij de kansen krijgen we dit noemen. Ook vanuit de Unie wordt hier namens alle waterschappen veel druk opgelegd richting de Rijksoverheid.

Bevindingen:

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

- In te stemmen met de in de reactienota aangegeven afhandeling van de zienswijzen;
- Het waterbeheerprogramma 2022-2027 conform het ontwerp vast te stellen, met inachtneming van de in de reactienota aangegeven aanvullingen en aanpassingen;
- In te stemmen met de fasering naar de planperiode 2022-2027 van de volgende KRW-maatregelen:
  - Hunze - de Branden: 4 km hermeandering en 3 vispassages
  - 2 beekbodemverhogingsprojecten in de Drentsche Aa (Zeegserloopje en Taarloose diep)
  - 2,5 km natuurvriendelijke oevers in het Noord-Willemskanaal
- De factsheets met doelen en maatregelen van de Kaderrichtlijn Water vast te stellen;
- Voor het uitvoeren van de KRW-maatregelen van het waterbeheerprogramma kredieten beschikbaar te stellen van in totaal € 29.517.000,-, ten behoeve van:

1. Natuurvriendelijke oevers	€ 3.200.000,-
2. Drentsche Aa	€ 5.000.000,-
3. Oldambtmeer	€ 500.000,-
4. Hunze	€ 16.625.000,-
5. Zuidlaardermeer	€ 4.192.000,-
- Deze kredieten in de vorm van een programmakrediet beschikbaar te stellen, waarbij de in het voorstel genoemde afspraken in acht worden genomen;
- De kosten van de resterende investeringen via een afzonderlijk bestuursvoorstel aan het algemeen bestuur voor te leggen;

- Van het beschikbare krediet voor het beheerprogramma 2016-2021 € 5.730.000,- te laten vrijvallen.

6. Duurzaamheidsbeleid 2022-2027

Mevrouw Eshuis licht het voorstel kort toe.

De heer Tjarks zegt dat duurzaamheid intrinsiek is, hij vindt het goed dat het concreet is verwoord en meetbaar is gemaakt.

De heer Tjarks geeft aan dat als er voorstellen over de windmolens in het AB aan de orde komen de fractie VVD daar hun standpunt over in zal nemen.

De heer Mentink vindt het een goed, helder en prettig leesbaar stuk.

De heer Mentink zegt dat het niet bewerken van de akkerranden een boost voor de biodiversiteit is en een CO2-besparing door de boeren, hij geeft aan dat dit wel genoemd had kunnen worden.

Mevrouw Eshuis zegt dat dit in het adaptatiegedeelte in het waterbeheerprogramma is opgenomen.

De heer Haerkens vindt het een goed voorstel, hij is blij de verbinding naar het waterbeheerprogramma en de IPCC terug te zien. Zo ook de inbreng van het AB van de afgelopen jaren tijdens de informerende AB-bijeenkomsten.

De heer Haerkens zou graag meer inzicht willen zien over de balans van het gebruik van chemicaliën met betrekking tot RWZI en het behalen van de KRW-doelen.

De heer Kooistra legt uit dat het gebruik van chemicaliën afgewogen wordt gedaan om KRW-doelen te behalen. Er zit een spanning tussen het duurzaamheidsstreven en het behalen van de KRW-doelen.

De heer Haerkens zegt dat geweldige prestaties door het waterschap worden behaald, CO2, Footprint etc.

De heer Haerkens geeft aan dat het wijs is om breder te kijken dan onze eigen CO2 uitstoot.

De heer Haerkens merkt op naar aanleiding van pagina 13 dat gevraagd wordt welk tussendoel voor 2030 realistisch is. Hij geeft aan dat we ons qua tussendoel beter kunnen aansluiten bij 2027 van het waterbeheerprogramma.

Mevrouw Eshuis legt uit dat dit op de agenda van de Unie van Waterschappen staat, hierin zijn wij volgend. Met elkaar wordt gekeken welk termijn realistisch is.

De heer Haerkens is blij dat er aandacht gegeven is aan duurzaam opdrachtgeverschap en de lokale MKB.

Mevrouw Heeringa zegt dat we ook overleggen hebben met de vertegenwoordiging van Bouwend Nederland met betrekking tot duurzaamheid.

De heer Haerkens vraagt naar aanleiding van maatregel 14 op pagina 16 wat er met duurzaamheidsontwikkelingen wordt bedoeld, dit graag iets concreter weergegeven middels voorbeelden.

Mevrouw Eshuis legt uit dat in gesprek gaan met de sector om dit nader in vullen, omdat wij niet alleen kunnen bepalen wat duurzaam is.

Mevrouw Creemer is verheugd dat de notitie er is en dat het breed is opgepakt.

Mevrouw Creemer mist in de notitie het onderwerp 'Biodiversiteit', een onderdeel van het duurzaamheidsdenken.

Mevrouw Creemer vraagt naar aanleiding van pagina 20 waarom alleen over maaisel gesproken wordt en zegt dat we met meer afvalstoffen te maken hebben.

De heer Kooistra legt uit dat maaisel de belangrijkste bron is.

Mevrouw Creemer vraagt op welke wijze de producent van HVO-diesel de resterende CO2 compenseert.

Deze vraag is nagegaan bij de ambtelijke dienst en weergegeven in het kader hieronder.

Dat weten we nog niet, omdat het inkooptraject van het nieuwe dieselcontract nog niet afgerond is. U wordt t.z.t., na afronding van het inkooptraject, verder geïnformeerd.

Mevrouw Creemer vindt naar aanleiding van pagina 12, boven maatregel 12, de opmerking over de extra maatregelen over waterbodems en oppervlaktewater. Ze vraagt wat hier mee bedoeld wordt en waar de relatie met betrekking tot het waterbeheerprogramma ligt.

De heer Kooistra legt uit dat hierover een landelijke discussie en onderzoek loopt; door onderhoud eerder uit te voeren is er minder verrotting in het systeem waardoor minder emissies ontstaan. Wij beheren het op een reguliere manier om onze kwantiteitsdoelen te bereiken.

De heer De Vos vindt het een mooi en concreet stuk, complimenten.

De heer De Vos zegt naar aanleiding van pagina 8 dat er met name over CO2 wordt gesproken en geeft aan om emissies van lachgas en methaan te versnellen in dit proces en had dit graag wat concreter gezien (de kansen benutten die er zijn).

Mevrouw Eshuis zegt dat zowel vanuit de ambtelijke dienst als de DB-leden vanuit hun positie in de diverse commissies en ook de Unie van Waterschappen zich hier volledig voor in zetten.

De heer De Vos geeft aan om bij de evaluatie van HVO-diesel ook te kijken naar alternatieven en niet alleen naar HVO-diesel.

Mevrouw Eshuis zegt dat er naar de kosten wordt gekeken, maar ook verder.

Mevrouw Plas vindt het een goed voorstel.

Mevrouw Plas vindt CO2 emissie uit veen een probleem in relatie tot onze kerntaak. Ze geeft aan dat we het actief moeten oppakken. Hierbij wel duidelijk aangeven dat we geen probleem eigenaar worden; het is een Nederland breed probleem.

Mevrouw Eshuis zegt dat de boodschap helder is.

Bevindingen:

De commissie neemt kennis van het voorstel om het Duurzaamheidsbeleid 2022-2027 vast te stellen.

7. Rondvraag

De heer Haerkens bedankt voor het duidelijke overzicht DAW-projecten.

8. Sluiting

Mevrouw Plas bedankt een ieder voor zijn/haar inbreng en sluit de vergadering.

Gewijzigd/ongewijzigd vastgesteld in de vergadering van 26 januari 2022.

Jelmer Kooistra
secretaris

Hermien Plas
voorzitter